

ZPRÁVA ZE ZAHRANIČNÍ PRACOVNÍ CESTY

Účastník cesty:

Mgr. Jarmila Potomková, Ph.D.

Knihovna Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci

Termín:

05.07. – 10.07.2011

Cíl cesty:

Turecko (Istanbul)

Eahil Workshop 2011 „Active Learning and Research Partners in Health“.

Webová stránka workshopu:

<http://eahil2011.ku.edu.tr/>

Organizátoři:

Koc University Istanbul a EAHIL (European Association of Health Information and Libraries)

Místo konání:

Istanbul, Koc University

Účel cesty:

Aktivní účast na workshopu: zapojení do mezinárodního programového výboru, předsednictví Sekce 5 „Teaching practices in health sciences“, plakátové sdělení „Integrating information literacy into the undergraduate dental curriculum: a blended learning approach“. Poster obsahoval dílčí výstupy projektu CZ.1.07/2.2.00/07.0120, řešeného na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci (viz příloha této zprávy).

Časový plán cesty:

05.07.2011

Odjezd Olomouc hl.n.....16,33

06.07.2011

Odlet Praha-Ruzyně11,55

Přílet Istanbul 15,20

Zahájení workshopu

07. – 08.07. 2011

Plenární, paralelní a plakátové sekce, kulatý stůl, prezentace sponzorů, návštěva Suleymanovy knihovny rukopisů.

09.07.2011

Exkurze do knihovny KOC University, prohlídka evropské části Istanbulu.

10.07.2011

odlet Istanbul 15,45

přílet Praha-Ruzyně..... 17,25

odjezd Praha hl.n. 19,13

příjezd Olomouc hl.n. 21,19

ODBORNÝ PROGRAM

Workshop se konal ve dnech 5.– 9.7.2011 a před zahájením oficiálního programu byly k dispozici kurzy kontinuálního vzdělávání, zaměřené na aktuální aktivity a požadavky kladené na lékařské a zdravotnické knihovny, zejména: vyhledávání informací z volně dostupných a licencovaných zdrojů, praxe založená na důkazu v lékařském knihovnictví, příprava vzdělávacích kurzů pro uživatele odborných informací, bibliometrie, aplikace programu „23 Things“ v knihovnách, knihovnický výzkum a publikační etika.

Vlastní program se skládal ze 2 plenární sekcí, 8 paralelních sekcí, sekce plakátových sdělení, kulatého stolu a prezentací sponzorů (Proquest, Faculty 1000, SAGE, CABI, Thieme, BMJ, Springer, BioMedCentral, EBSCO, Jaypee, Swetts, Oxford University Press a OVID).

TÉMATA PLENÁRNÍCH PŘEDNÁŠEK

Plenární zasedání 1

Adaptace programu „23Things“ pro odborné vzdělávání zdravotnických knihovníků.
I.Kuhn, V. Británie

Paralelní sekce 1: Online kurzy

- Knihovnická průprava jako součást online vzdělávání v bakalářském programu ošetrovatelství.
X. Goodman - USA
- Použití e-learningové platformy Moodle pro knihovnické vzdělávání studentů prvního ročníku - tři roky transformace.
W. Kozakiewicz – Polsko
- Zvýšení motivace studentů pomocí simulace celoživotního lékařského vzdělávání.
D. Storie et al. - Kanada

Paralelní sekce 2: Informační gramotnost v kurikulu

- Integrace aktivního studia informatiky do kurikula a úloha informačních specialistů.
H. Verhaaren, A. de Meulemeester, D. de Sutter – Belgie
- Partnerství mezi učiteli a knihovníky: praktický přístup na farmaceutické fakultě Univerzity v Lisabonu.
S. Lopes – Portugalsko
- Aktivní studium zubního lékařství: návrh modelu pro vzdělávání knihovníků, poskytujících informační služby založené na důkazu.
H. Çolaklar, I. İlknur Sert - Turecko

Paralelní sekce 3: Tvorba vzdělávacích programů

- E-learning v tabletkách: nové nástroje pro správu a asimilaci knihovnických služeb.
F. Topuz et al. - Itálie
- Tvorba počítačových výukových programů pro globální vícejazyčnou klientelu: výzvy a zkušenosti.
T. Allen et al. – Švýcarsko.

- Jak se stát kompetentním učitelem informačních dovedností – zkušenosti s tvorbou mezinárodního vzdělávacího kurzu: MedLibTrain – společný polsko-norský projekt. B. Niedźwiedzka – Polsko, I. Hunskaar – Norsko et al.

Paralelní sekce 4: Praxe založená na důkazu

- TeachMeet – knihovníci učící se navzájem. I. Kuhn et al. – V. Británie
- A NAME for Health: virtuální podpora přístupu ke zdravotnickým informacím pro studenty sítě portugalských lékařských fakult. P. Ferreira et al. - Portugalsko
- Boj s prasečí chřipkou pomocí informací: případová studie provozu virtuální znalostní databáze během pandemie H1N1 v Anglii. S. A. Adil – V. Británie

Paralelní sekce 5: Metodika vzdělávání ve zdravotnických vědách

- Zdravotnický knihovník jako instruktor dospělých. E. Tsalapatani, E. Kalogeraki - Řecko
- Lékařský informatik jako učitel. Výuka rešeršních postupů. L. Lodenius, M. Honkanen - Finsko
- Stanovení a validace kompetencí pro lékařské knihovníky v Pakistánu. M. Ullah, M. A. Anwar - Pakistán

Byla jsem pověřena řízením této sekce, která začínala propracovanou teoretickou úvahou řeckých knihovnic o specifických aspektech vzdělávání dospělých uživatelů knihovních a informačních služeb. Navázala kolegyně z Finska, která se dlouhodobě věnuje problematice praxe založené na důkazu v návaznosti na rešeršní služby a postupy. Uvedla vlastní zkušenost, kdy se zvýšila její prestiž jako instruktorky informačního vzdělávání poté, co sama absolvovala specializovaný pedagogický kurz zaměřený na vzdělávání dospělých. Sekci uzavřel odborník z Pakistánu, který prezentoval výsledky rozsáhlého šetření o kompetencích lékařských knihovníků v Pakistánu. Byly získány názory od 115 vedoucích lékařských knihoven na soubor 84 navržených kompetencí.

Při řízení konferenční sekce je nutno dodržet několik zásad:

1. Před odjezdem na konferenci se seznámit v plném rozsahu s prezentací jednotlivých řečníků a připravit si jejich stručný profesní životopis.
2. Pokud je to organizačně možné, kontaktovat řečníky v dostatečném časovém předstihu před zahájením sekce, zjistit jejich komunikační schopnosti, zejména tam, kde angličtina není jejich mateřským jazykem. Může se stát, že řečník má kvalitně připravenou prezentaci s komentářem, ale má problémy v diskuzi pochopit otázku a zformulovat odpověď. V takovém případě je za situaci plně zodpovědný předsedající sekce; decentním způsobem musí zprostředkovat komunikaci mezi řečníkem a tazatelem. Rovněž je dobré počítat s alternativou, že z publika nepadne žádná otázka a připravit si vlastní.

3. Před začátkem sekce je nezbytné zkontrolovat technické prostředky, které budou pro průběh sekce potřebné a umožnit řečníkům techniku si vyzkoušet.
4. Pro zdárný průběh sekce je bezpodmínečně nutné dodržet časovou dotaci a vhodným způsobem usměrňovat vystoupení řečníků i rozsah otázek z publika.
5. Na závěr je vhodné shrnout nejdůležitější poznatky, které v prezentacích zazněly, poděkovat přednášejícím i posluchačům.

Paralelní sekce 6: Hodnocení znalostí

- Bloomova taxonomie a Pubmed : jak aktivní je vaše studium?
G. Gabutti et al. - Itálie
- Víme, jak ověřovat efektivnost e-learningu v celoživotním vzdělávání? Případová studie Národní lékařské knihovny v Praze.
H. Bouzkova et al. – Česká republika

Plenární zasedání 2: E-čtenáři a e-text

- Zkušenosti a inspirace získané z projektu půjčování iPadů v knihovně.
O. Obst - Německo
- E-čtenáři jako marketingový nástroj pro digitální knihovnu.
K. Aronsen - Norsko

Paralelní sekce 7: Podpora patientských informací

- Spolupráce ve skupině vzdělávání pacientů: možné nové role pro lékařské knihovníky.
I. Truccolo et al. -Itálie
- Knihovnické služby pro hospitalizované děti: využití a užitečnost.
İ. Önal - Turecko

Paralelní sekce 8: Znalostní management

- Využití metody bibliomining a informační vizualizace v egyptských zdravotnických a biomedicínských bibliografických databázích: nový postup zpřístupnění zdravotnických znalostí.
H. N.El-Din H. Mohamed - Egypt , N. M. A. Al-Shorbaji - Švýcarsko
- Role knihovny ve studiu ošetrovatelské informatiky.
G. Güneş, N. Aydın – Turecko
- Knihovníci NHS přispívají ke zpřístupnění zdravotnických informací ve Velké Británii.
H. Alper, M. Clarkson – Velká Británie

KULATÝ STŮL

K diskusi u kulatého stolu byla zvolena 3 témata, 3 moderátoři a počet účastníků byl omezen na 7 v každé skupině. Všechny skupiny absolvovaly všechna 3 témata, která byla diskutována metodou brain-stormingu. Všechny názory byly zaznamenávány na flip-chart a na závěr 30-minutového modulu formuloval moderátor hlavní myšlenky, k nimž skupina došla. Poté, co všechny skupiny absolvovaly všechny moduly, jeden z moderátorů provedl závěrečné shrnutí.

	MODUL 1	MODUL 2	MODUL 3	SHRNUTÍ
Časová dotace	30 min	30 min	30 min	15 min
Téma	Výukové a studijní prostory knihoven	Aktivní učení a integrované kurikulum	Sociální média	Konfrontace názorů, formulace závěrů a doporučení
Počet účastníků	7	7	7	21

Workshopu se zúčastnilo více než 250 odborníků z evropských států, Turecka, Ruské federace, Libanonu, Jordánska, Izraele, Indie, Pakistánu, Egypta, Jižní Afriky, Spojených arabských emirátů, Qataru, Tunisu, USA, Austrálie a Kanady. Celkem zaznělo 25 ústních sdělení a bylo vystaveno 23 posterů. Česká republika byla zastoupena 5 knihovnicí ze 3 institucí, 1 přednáškou a 1 posterem.

V rámci workshopu se konalo **plenární zasedání** Evropské asociace zdravotnických informací a knihoven (EAHIL), které má v současné době více než 1000 členů ze zemí Rady Evropy a zámoří.

NÁVŠTĚVA SULEYMANOVY RUKOPISNÉ KNIHOVNY

Suleymanova knihovna rukopisů je součástí rozsáhlého komplexu, k němuž historicky patřila mešita, školská, sociální a zdravotnická zařízení. Suleymanova mešita je největší mešitou v Istanbulu, postavená v době vlády sultána Suleymana I. Velikého. Architektem byl geniální umělec Mimar Sinan, který stavbu realizoval v letech 1550-1557.

Základní fakta oknihovně:

- Knihovnou v moderním slova smyslu se stala v roce 1918;
- Primárním posláním bylo uchovávání rukopisů;
- Obsahuje 131 000 děl (rukopisy a tištěná díla) v různých jazycích včetně největší kolekce islámských rukopisů na světě;
- Jediná knihovna, která vlastní všechny zachovalé rukopisy slavného lékaře, vědce a filozofa Avicenny;
- 80 000 svazků je digitalizováno a dostupných online;
- Je součástí světového kulturního dědictví UNESCO.

Závěry, návrhy na uplatnění poznatků

- Byly získány podrobné aktuální informace o stavu a mezinárodních trendech informačního vzdělávání lékařských knihovníků a uživatelů biomedicínských a zdravotnických informací.
- Získané poznatky budou využity při inovaci informačního vzdělávání na Lékařské fakultě a Fakultě zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci, zejména s ohledem na

implementaci e-learningových metod v tomto rozsahu: (1) kurikulum všeobecné lékařství - volitelný předmět „Internetové zdroje pro medicínu a zdravotnictví“, kurz vyhledávání informací pro výuku pediatrie založené na důkazu; (2) kurikulum zubní lékařství – kurz vyhledávání stomatologických informací jako součást předmětu „Programové vybavení ordinace zubního lékaře“; (3) Doktorské studijní programy – kurz „Práce s literárními databázemi“.

- Získané poznatky o využití volně dostupných a licencovaných zdrojů lékařských informací budou použity pro vystoupení na semináři v Národní lékařské knihovně dne 7.11.2011.
- Zkušenosti z práce v mezinárodním programovém výboru a řízení paralelní sekce budou předány všem zájemcům na požádání.

Poděkování

Tato cesta byla uskutečněna s podporou Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Asociace knihoven vysokých škol ČR.

Mgr. Jarmila Potomková, Ph.D.

V Olomouci dne 9. srpna 2011

INTEGRATING INFORMATION LITERACY INTO THE UNDERGRADUATE DENTAL CURRICULUM: A BLENDED LEARNING APPROACH

¹⁾Jarmila POTOMKOVA, ²⁾Jiri MAZURA

¹⁾Medical Library, jarmila.potomkova@upol.cz

²⁾Department of Medical Biophysics, mazura@inf.upol.cz

Palacky University Olomouc, Hnevotinska 3, 775 03 Olomouc, Czech Republic

BACKGROUND

The explosion of information in digital formats is changing the system of undergraduate dental education. Busy curricula can be rationalised by blended learning, which is the integration of classroom face-to-face lectures with web-based courses.

Definitions of Blended Learning

- ✓ Combination of face-to-face and electronic learning opportunities while reducing classroom contact hours (Dziuban et al. 2004).
- ✓ A fundamental redesign of the instructional model, shifting from lecture to student-centered instruction, increasing all forms of interaction and incorporating formative and summative assessment (Twigg 2003; Dziuban et al. 2004).
- ✓ Combined and integrated use of e-learning and face-to-face (F2F) learning activities to develop a community of learning (Schaffer et al. 2004).
- ✓ It complements face-to-face classes with e-learning modules (Voos 2003).
- ✓ It brings the advantages of face-to-face classes and online courses together to get higher flexibility and reduced costs in comparison to traditional classes (Graham 2004; Harding et al. 2005).
- ✓ It supports a wide range of learning models, such as situated, associative, systemic, simulative and constructivist learning which help to improve the quality of medical education (Sharpe et al. 2006).
- ✓ Combining face-to-face learning opportunities, especially those that encourage a dynamic interplay between learner and teacher, with e-learning may help to obviate some of the potential pitfalls of purely online instruction (Academy of Royal Medical Colleges 2007).

AIM

- Demonstrate the approach of the Palacky University Faculty of Medicine and Dentistry (Olomouc, Czech Republic) to extend essential dental knowledge with medical informatics issues and modernise methods of instruction by means of online technologies.
- Present the pilot stage of innovative project „EXTENSION OF KEY DENTAL COMPETENCIES“ realized in the years 2010-2011 to cope with the increasing requirements for future dental graduates in the information society era.

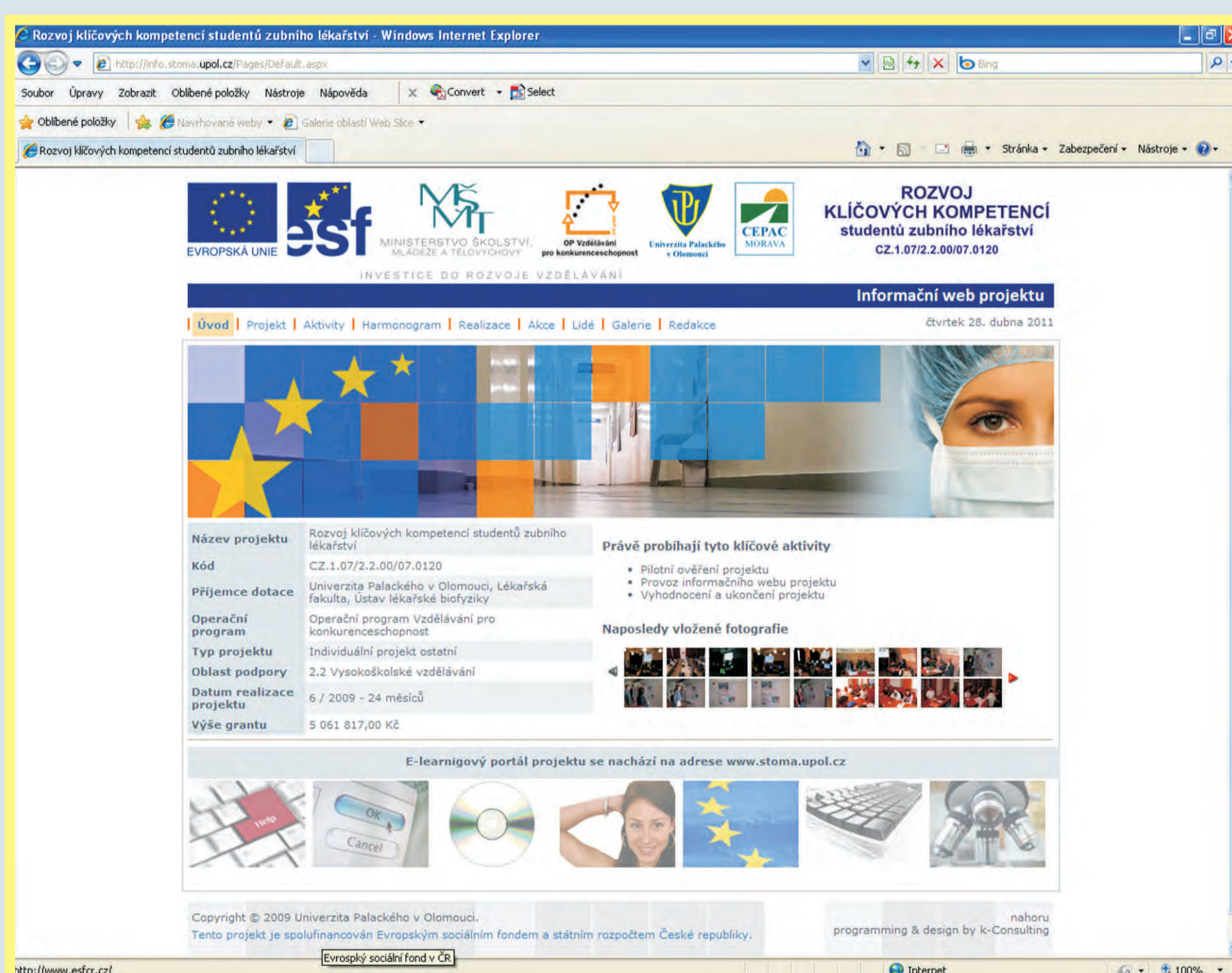

Fig. 1. Project webpage at: <http://info.stoma.upol.cz>

Fig. 2. Project team members in action

METHODS

The project team consists of experts working in the field of dentistry, medical and health informatics, statistics and librarianship. Web developers provided and managed an e-learning methodology toolkit with templates that helped the team structure their modules in a unified way.

A concept of blended learning was adopted for the students to profit from a mixture of teaching & learning tools: class lectures with powerpoint, computer-mediated powerpoint slide sets with lecture notes, e-textbooks, digital images, animated demonstrations, online training tasks etc.

RESULTS

A web portal at <http://stoma.upol.cz> offers online learning materials that support learner-directed activities, i.e. online lectures and training manuals. In academic year 2010-2011 the dental information course is taught using a blended learning approach that accommodates face-to-face learning environments with the support of asynchronous online modules.

Course Structure

1. Information resources for dentistry.
2. Digital data processing, database creation .
3. Basics of medical statistics.
4. Microsoft office: complete functions for practical use in dental profession.
5. Electronic patient records in dental care : PC Dent, Dentist+.

Module 1 "Information resources for dentistry" was elaborated by a medical librarian in a close co-operation with dental educators. Two clinical questions were formulated to demonstrate evidence-based dentistry information retrieval across multiple resources: search engines, MEDLINE/PubMed, DynaMed, UpToDate.

- Recommendations on dental caries prevention in pre-school children.
- Is there a link between periodontitis and cardiovascular disease?

Blended learning tools include:

- E-text course book – introduction to information retrieval and evidence-based dentistry.
- PowerPoint presentation - detailed step-by-step demonstration of search strategies.
- E-manual for self-directed search.

CONCLUSIONS

Our experience has shown that undergraduate dental students can learn basic knowledge and practical skills in medical informatics by means of blended learning. E-course books represent an efficient substitute to face-to-face lectures. In busy dental curricula the saved time may be exploited for guided interactive training and mentoring.

ACKNOWLEDGEMENTS

This poster was supported by project CZ.1.07/2.2.00/07.0120.

REFERENCES

1. Academy of Medical Royal Colleges. The development of e-learning for doctors. 2007. [Online]. Available: <http://www.aomrc.org.uk/news.aspx>
2. Dziuban CD, Hartman JL, Moskal PD. Blended learning. Educause Learn Bull 2004;7: 2-12.
3. Graham CR. Blended learning systems: Definition, current trends, and future directions. In CJ. Bonk & CR. Graham (Eds.), The handbook of blended learning: Global perspectives, local designs, pp. 3–21. Zurich: Pfeiffer Publ. 2004.
4. Harding A, Kaczynski D, Wood L. Evaluation of blended learning: Analysis of qualitative data. In Proceedings of UniServe science blended learning symposium 2005, pp. 56–61.
5. Shaffer K et al. Blended learning in medical education: use of an integrated approach with web-based small group modules and didactic instruction for teaching radiologic anatomy. Acad Radiol 2004; 11:1059-1070.
6. Sharpe R. et al. The undergraduate experience of blended learning: A review of UK literature and research. The Higher Education Academy (October 2006). [Online]. Available: <http://www.heacademy.ac.uk/4884.htm>
7. Twigg CA. Improving learning and reducing costs: new models for online learning. Educause Rev 2003; 38(5), 28.
8. Voos R. Blended learning - what is it and where might it take us? Sloan-C View 2003; 2(1): 2–5.

CERTIFICATE TO ATTENDANCE

This is to certify that

Jarmila Potomkova

has attended the EAJHL Workshop held in

Koç University, Istanbul

5-8 July 2011

T. Akbayrak

Tuba Akbaytürk Çanak
International Programme Committee

KOÇ
UNIVERSITY